

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny
***NOWE Słowa na start!*, klasa 7, edycja do uszczuplonej podstawy programowej 2024**

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *NOWE Słowa na start!* w klasie 7 (edycja 2024–2026 do uszczuplonej podstawy programowej). Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń potrafi:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
2. Charaktery	<ul style="list-style-type: none"> • opisać obraz • nazwać barwy użyte przez artystę 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić skojarzenia związane z obrazem • wyrazić swoją opinię na temat obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie barw • wyjaśnić, dlaczego na obrazie są dwa wizerunki tego samego mężczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł obrazu • zinterpretować przesłanie obrazu w kontekście prawdy o człowieku 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat przyczyn postrzegania tej samej osoby na różne sposoby • porównać obraz z innymi tekstami kultury podejmującymi temat postrzegania człowieka z różnych perspektyw
3. Wytrzymałość	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj literacki utworu • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować główną bohaterkę utworu • omówić postawy pozostałych bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia opisanej historii w artykułach prasowych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wpływ narracji na odbiór utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wywiadu z autorką wypowiedzieć się na temat funkcji humoru w tekstach literackich
4. Podróż w czasy starożytne	<ul style="list-style-type: none"> • określić ramy czasowe starożytności 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat wierzeń ludzi żyjących w starożytności • wymienić najważniejsze cechy antycznej sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat dziedzictwa kulturowego wywodzącego się z religii 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić osiągnięcia cywilizacyjne, które zawdzięczamy ludziom żyjącym w starożytności 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat dziedzictwa cywilizacyjnego starożytności, wartościując je • omówić wybrane dzieła antycznej sztuki

5. Niezłomność	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • wymienić przydomki Ateny i przypisywane jej atrybuty 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy charakteru Ateny i zilustrować je przykładami 	<ul style="list-style-type: none"> • określić temat mitu i wyjaśnić jego funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić postępowanie bogini 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat wpływu emocji na postępowanie
6. Pokora	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentu tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • ułożyć plan wydarzeń przedstawionych w przypowieści • wymienić cechy bohaterów przypowieści i zilustrować je przykładami 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić zachowanie ojca • wypowiedzieć się na temat emocji towarzyszących starszemu synowi 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować morał przypowieści • wyjaśnić znaczenie frazeologizmu <i>syn marnotrawny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat sensu dawania komuś drugiej szansy • omówić obraz Keitha Vaughana <i>Powrót syna marnotrawnego</i> • odnaleźć w różnych źródłach inne realizacje motywu syna marnotrawnego
7. Silny charakter (lektura uzupełniająca)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia przeżyć wewnętrznych bohatera • zinterpretować wskazane słowa 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy sposobu przedstawienia rekinów 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat sentencji i odnieść te słowa do wybranych tekstów kultury
8. Czarny charakter	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • wymienić cechy Lorda Voldemorta • omówić metody działania Lorda Voldemorta 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać cele Lorda Voldemorta • wymienić przeciwników Lorda Voldemorta 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić działania podejmowane przez Zakon Feniksa po to, aby unieszkodliwić Lorda Voldemorta • odnieść określenie <i>czarny charakter</i> do Lorda Voldemorta 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić postawę Korneliusza Knota 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić postać będącą antywzorem z innego tekstu kultury
9. Jak komponować tekst i budować akapity?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy dobrze skomponowanego tekstu • wskazać w podanym tekście główne zdanie akapitu 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować plan wypowiedzi argumentacyjnej • uporządkować wskazaną wypowiedź 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawić wskazane wypracowanie • sformułować wstęp do wypracowania • wskazać wyrazy i wyrażenia sygnalizujące powiązania między zdaniami 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć wewnętrznie uporządkowane, spójne wypracowanie 	<ul style="list-style-type: none"> •
10. i 11.	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy mitu i 	<ul style="list-style-type: none"> • zgromadzić informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować opis przeżyć 	<ul style="list-style-type: none"> •

Jak napisać opowiadanie inspirowane mitem lub przypowieścią?	przypowieści	na temat symbolicznego znaczenia postaci mitologicznych • zgromadzić informacje na temat metaforycznej wymowy przypowieści	współczesnej wersji mitu • dokonać analizy tekstu współczesnej wersji przypowieści	wewnętrznych postaci mitologicznej i/lub biblijnej • stworzyć opowiadanie inspirowane mitem i/lub przypowieścią	
12. i 13. Odmienne i nieodmienne części mowy	• wymienić odmienne i nieodmienne części mowy • scharakteryzować odmienne i nieodmienne części mowy	• nazwać części mowy występujące w tekście • określić formy odmiennych części mowy • uzupełnić tekst właściwymi przyimkami	• przekształcić formy czasowników • użyć czasowników we właściwych formach • przeredagować zdania, używając właściwych zaimków	• użyć w zdaniach właściwych spójników	
14. Pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	• wymienić części mowy, z którymi <i>nie</i> piszemy łącznie i rozdzielnie • wymienić wyjątki od obowiązujących reguł	• uzupełnić tekst poprawnie zapisanymi wyrazami z <i>nie</i>	• wskazać regułę ortograficzną właściwą dla podanych przykładów	• zredagować tekst, w którym występują poprawnie zapisane wyrazy z <i>nie</i>	
15. Imiesłowy przymiotnikowe	• zdefiniować imiesłowy • zdefiniować imiesłowy przymiotnikowe czynne i bierne • omówić regułę tworzenia imiesłowów przymiotnikowych	• wskazać imiesłowy przymiotnikowe w podanym tekście	• wskazać imiesłowy przymiotnikowe w tekście i podzielić je na kategorie • uzupełnić tekst właściwymi imiesłowami przymiotnikowymi	• przekształcić formy czasowników w imiesłowy przymiotnikowe • utworzyć i nazwać imiesłowy przymiotnikowe	
16. Imiesłowy przysłówkowe	• zdefiniować imiesłowy przysłówkowe współczesne i uprzednie • omówić regułę tworzenia imiesłowów przysłówkowych	• wskazać imiesłowy przysłówkowe w podanym tekście	• wskazać imiesłowy przysłówkowe w tekście i podzielić je na kategorie • uzupełnić tekst właściwymi imiesłowami przysłówkowymi	• przekształcić formy czasowników w imiesłowy przysłówkowe • utworzyć i nazwać imiesłowy przysłówkowe	

17. Pisownia <i>nie</i> z imiesłowami	<ul style="list-style-type: none"> wymienić zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami 	<ul style="list-style-type: none"> zastąpić określenia oznaczające cechy imiesłowami z przeczeniem <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> utworzyć imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować tekst, w którym występują imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i> 	
18. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty i opinie posługiwać się pojęciami: <i>starożytność, sztuka antyczna, mit, przypowieść (parabola), symbol, epika, odmienne i nieodmienne części mowy, imiesłowy przymiotnikowe czynne i bierne, imiesłowy przysłówkowe współczesne i uprzednie, kompozycja tekstu, opowiadanie inspirowane mitem lub przypowieścią</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać bogate konteksty formułować i rozwiązywać problemy badawcze
19. Cienie i blaski życia	<ul style="list-style-type: none"> opisać obraz 	<ul style="list-style-type: none"> opisać postacie przedstawione na obrazie omówić kolorystykę dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> odnieść sytuację przedstawioną na obrazie do jego tytułu omówić kompozycję dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat roli gry światła 	<ul style="list-style-type: none"> omówić wybrany tekst kultury tematycznie zbliżony do dzieła Auguste'a Renoira
20. Szczęście w nieszczęściu	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> opisać reakcje mędrca na poszczególne okoliczności określić myśl przewodnią poznanej bajki filozoficznej 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję pytań retorycznych w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować funkcję odniesień do zjawisk przyrody w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować obraz Olega Kharkhana <i>Tragiczny list</i> w kontekście poznanej bajki filozoficznej
21. Podróż w czasy renesansu	<ul style="list-style-type: none"> określić ramy czasowe renesansu wyjaśnić pochodzenie nazwy epoki 	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować humanizm wymienić najważniejsze dokonania renesansowe i określić ich funkcję wymienić 	<ul style="list-style-type: none"> omówić specyfikę sztuki renesansowej 	<ul style="list-style-type: none"> omówić dzieło renesansowe 	<ul style="list-style-type: none"> omówić wybrane dzieło lub wynalazek Leonarda da Vinci opisać renesansowe miasto idealne

		najważniejszych twórców epoki			
22. Twórca i jego dzieło – Jan Kochanowski	<ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejsze etapy życia Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować twórczość poety 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać elementy renesansowe w twórczości Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić funkcję Czarnolasu w twórczości poety 	
23. Pół żartem, pół serio (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść utworów 	<ul style="list-style-type: none"> określić charakter fraszek 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać elementy humoru we fraszkach 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposób obrazowania w utworach 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać konteksty utworów i nawiązania do nich
24. Na scenie życia (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>fraszka</i>, <i>wiersz sylabiczny</i>, <i>rym</i>, <i>powtórzenie</i> omówić treść fraszki wskazać środki stylistyczne użyte przez Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić układ rymów we fraszce wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>fraszka</i> w różnych kontekstach 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję powtórzenia na początku fraszki omówić funkcję środków stylistycznych użytych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję wyliczenia wartości ważnych dla człowieka zinterpretować dwa ostatnie wersy utworu w odniesieniu do toposu świata jako teatru 	<ul style="list-style-type: none"> omówić cechy wspólne poznanych fraszek
25. Wartość zdrowia (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>apostrofa</i> omówić treść fraszki 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać środki stylistyczne użyte przez poetę 	<ul style="list-style-type: none"> określić funkcję apostrofy rozpoczynającej utwór określić funkcję wyliczenia 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować główną myśl fraszki zinterpretować funkcję uosobienia w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat aktualności poznanej fraszki
26. i 27. Przepis na szczęście (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>archaizm</i> omówić treść utworów wskazać podmiot liryczny każdej z fraszek wskazać adresata lirycznego fraszki <i>Na dom w Czarnolesie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego każdej z fraszek wskazać apostrofę we fraszce <i>Na lipę</i> i wyjaśnić jej funkcję przedstawić współczesne formy wskazanych 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić stosunek Jana Kochanowskiego do natury na podstawie fraszki <i>Na lipę</i> określić kontekst biograficzny fraszki <i>Na dom w Czarnolesie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omówić renesansowy charakter fraszek 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat najważniejszych aspektów życia

	<ul style="list-style-type: none"> wskazać archaizmy w utworach 	archaizmów			
28. Być szczęśliwym	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza wskazać podmiot liryczny utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu podzielić wiersz na części tematyczne 	<ul style="list-style-type: none"> omówić symbolikę ogrodu, przywołując kontekst biblijny określić funkcję środków stylistycznych użytych przez poetę zinterpretować tytuł utworu 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować przyjęcie przez podmiot liryczny postawy wyprostowanej omówić postrzeganie szczęścia przez podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> omówić język utworu Czesława Miłosza wypowiedzieć się na temat życia i twórczości poety
29. Wiejska sielanka (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>pieśń</i> omówić treść pieśni wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu wymienić obowiązki gospodarza i gospodyni wskazać środki stylistyczne użyte w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> omówić przedstawiony w wierszu kontrast pomiędzy życiem na wsi a życiem w mieście i określić jego funkcję omówić funkcję środków stylistycznych użytych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> omówić koncepcję życia na wsi przedstawioną w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> odnieść utwór do renesansowego humanizmu
30. Radość życia (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>rym gramatyczny</i>, <i>apostrofa</i>, <i>uosobienie</i> omówić treść wiersza wskazać podmiot liryczny utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu określić rodzaje rymów występujących w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować metafory użyte w wierszu omówić funkcję personifikacji 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przesłanie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać adresata apostrofy zawartej w ostatniej zwrotce utworu i podać jego określenia bliskoznaczne odnaleźć w dowolnych źródłach informacje na temat filozofii epikurejskiej
31. Stara bieda	<ul style="list-style-type: none"> sformułować główne myśli tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> omówić na podstawie tekstu różnice pomiędzy Polakami a reprezentantami innych nacji wymienić funkcje narzekania 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić zalety narzekania wymienione w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie rysunku umieszczonego w podręczniku w odniesieniu do treści tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat funkcji narzekania wymienić inne stereotypy dotyczące Polaków
32. i 33. Wobec śmierci	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść trenów określić rodzaj liryki, 	<i>Tren VII:</i> <ul style="list-style-type: none"> wskazać adresatów 	<i>Tren VII:</i> <ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję zdrobnień w 	<i>Tren VII:</i> <ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> omówić wybrany tekst kultury, w którym została przedstawiona

(lektura obowiązkowa)	który reprezentują treny	utworu <i>Tren VIII:</i> • wskazać adresata utworu • wymienić cechy Urszulki przywołane przez podmiot liryczny	wierszu • wyjaśnić dwojakie znaczenie wyrazu <i>skrzynka</i> użytego w utworze <i>Tren VIII:</i> • wyjaśnić funkcję kontrastu pomiędzy ukazaniem domu przed śmiercią Urszulki i po tym wydarzeniu	wykrzyknienia użytego w puencie utworu • omówić funkcję odwołania do ubioru dziecka wszystkie poznane treny: • porównać poznane utwory i wyrazić swoją opinię na temat zawartego w nich ładunku emocjonalnego • wskazać cechy wspólne poznanych trenów	strata bliskiej osoby, i porównać go z utworami Jana Kochanowskiego
34. Co już wiemy o twórczości Jana Kochanowskiego?	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
35. Przeżywanie straty	• omówić treść fragmentów tekstu • wskazać narratora tekstu	• scharakteryzować narratora tekstu • opisać sposób przeżywania żałoby przez narratora i jego mamę	• omówić relacje pomiędzy bohaterami • zinterpretować sens zakończenia przywołanych fragmentów tekstu	• porównać sposoby przeżywania żałoby przez bohaterów książki z tym przedstawionym w trenach Jana Kochanowskiego	• wypowiedzieć się na temat przeżywania żałoby i sposobów kultywowania pamięci o zmarłych w innych kulturach
36. Jak opisywać dzieła sztuki?	• wymienić elementy, które powinien zawierać opis dzieła sztuki • zgromadzić informacje na temat opisywanego dzieła sztuki	• określić temat obrazu • określić kompozycję dzieła	• opisać kolorystykę i nastrój obrazu • wypowiedzieć się na temat proporcji dzieła	• zredagować opis wskazanego obrazu	
37. Malarstwo	• wymienić typy dzieł malarskich	• rozróżnić najważniejsze typy dzieł malarskich • wymienić główne środki wyrazu dzieła malarskiego	• wskazać główne środki wyrazu dzieła malarskiego na konkretnym przykładzie • wymienić kryteria, według których ocenia się obraz	• ocenić obraz według podanych kryteriów	• zrelacjonować wizytę w galerii lub muzeum

38. Archaizmy	<ul style="list-style-type: none"> wymienić rodzaje archaizmów 	<ul style="list-style-type: none"> zastąpić archaizmy wyrazami współczesnymi wskazać archaizmy w podanych zdaniach 	<ul style="list-style-type: none"> określić rodzaje podanych archaizmów określić funkcję archaizmów w tekście stylizowanym 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć tekst z archaizmami 	
39. Części zdania i związki wyrazowe w zdaniu – przypomnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> wymienić części zdania 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać główne części zdania i je nazwać wskazać zdania bezpodmiotowe wskazać w zdaniach określenia i je nazwać 	<ul style="list-style-type: none"> wypisać związki wyrazowe występujące w podanych zdaniach 	<ul style="list-style-type: none"> ułożyć wypowiedzenia z różnymi częściami zdania 	
40. Wypowiedzenia – przypomnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> wymienić rodzaje wypowiedzeń w zależności od celu wypowiedzi wymienić rodzaje zdań w zależności od liczby orzeczeń 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać rodzaje wypowiedzeń w zależności od celu wypowiedzi odróżnić zdanie od równoważnika zdania rozpoznać rodzaje zdań w zależności od liczby orzeczeń wskazać w tekście zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte wskazać w tekście zdania złożone współrzędnie i podrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> przekształcić zdanie w równoważnik zdania i odwrotnie 	<ul style="list-style-type: none"> utworzyć zdania złożone współrzędnie i podrzędnie 	
41. Zdania złożone współrzędnie – przypomnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> wymienić rodzaje zdań złożonych współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać rodzaje zdań złożonych współrzędnie stosować poprawną interpunkcję w zdaniach złożonych współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> tworzyć wykresy zdań złożonych współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> tworzyć zdania złożone współrzędnie różnych typów 	
42. Pisownia wyrazów wielką i małą literą –	<ul style="list-style-type: none"> wymienić zasady pisowni wyrazów wielką literą wymienić zasady pisowni wyrazów małą literą 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnić tekst wyrazami zapisanymi od wielkiej i małej litery 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić zasady pisowni wyrazów wielką i małą literą, odnosząc się do podanych przykładów 	<ul style="list-style-type: none"> zastosować zasadę pisowni wielką literą wyrazów w zwrotach grzecznościowych w samodzielnie zredagowanym 	

przypomnienie i uzupełnienie wiadomości			<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić zasadę pisowni wielką literą wyrazów w zwrotach grzecznościowych 	tekście	
43. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>renesans, sztuka renesansu, fraszka, tren, pieśń, wiersz sylabiczny, malarstwo, opis dzieła sztuki, archaizmy, wypowiedzenia, zdanie pojedyncze, zdanie złożone współrzędnie, zdanie złożone podrzędnie, równoważnik zdania, części zdania i związki wyrazowe w zdaniu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
44. Relacje międzyludzkie	<ul style="list-style-type: none"> • opisać obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat postaci przedstawionych na obrazie • określić sytuację, w jakiej zostały przedstawione postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję dzieła • nazwać typ autoportretu, który naśladuje artystka 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat funkcji mediów społecznościowych 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat estetyki selfie
45. Porozumienie	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaje narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować głównego bohatera tekstu • przedstawić opinie Marka o rodzicach 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać pierwszy i drugi wpis Marka oraz określić funkcję różnic między nimi • wskazać elementy stylu potocznego i języka młodzieży w treści bloga Marka 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy rozmowy ojca z synem • dokonać analizy drugiego wpisu na blogu i wskazać środki, za pomocą których bohater buduje swój wizerunek 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat blogów młodzieżowych

<p>46. Trudy wychowania</p> <p>(lektura uzupełniająca)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • omówić świat przedstawiony w dziele 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować bohaterów fragmentów utworu • przedstawić rodzinę opisaną we fragmentach utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić opinie bohaterów na temat wychowywania dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł utworu w kontekście historycznym
<p>47. Każdy może być dobry – sens życia według Ebenezera Scrooge’a</p> <p>(lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określić rodzaj literacki utworu • wskazać w słowach Scrooge’a kierowanych do siostrzeńca wypowiedź ironiczną 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, kim jest główny bohater utworu i jak jego charakter uwidacznia się w wyglądzie • określić stosunek narratora do głównego bohatera tekstu • przedstawić wartości, którymi kierował się w życiu Scrooge, i wskazać te, których początkowo mu zabrakło • porównać Scrooge’a z jego siostrzeńcem na podstawie ich wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować wskazany fragment utworu • opisać uczucia Scrooge’a w chwili, gdy odeszła od niego ukochana kobieta 	<ul style="list-style-type: none"> • napisać ogłoszenie, które zawiera informacje o wyglądzie postaci • zacytować sformułowania, dzięki którym narrator nawiązuje kontakt z czytelnikiem, i wyjaśnić, czemu służy taki zabieg 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób spotęgowania przez narratora wrażenia tajemnicy i niesamowitości w opisie wydarzeń przy drzwiach domu Scrooge’a
<p>48. Przemiana bohatera pod wpływem świąt</p> <p>(lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat symbolicznego przesłania, jakie dla ludzi wierzących niosą święta Bożego Narodzenia • opisać wybrane święta z przeszłości głównego bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać, w jaki sposób w <i>Opowieści wigilijnej</i> zostało przedstawione Boże Narodzenie • określić stosunek Ebenezera Scrooge’a do świąt Bożego Narodzenia opisany na początku utworu • nazwać emocje towarzyszące Scrooge’owi 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić wcześniejsze relacje Ebenezera Scrooge’a z ludźmi i wyjaśnić, co stało się z osobami, które kochał • opisać realia społeczne, w których dorastała główna postać utworu • podać przykłady zachowań i decyzji bohatera, które pokazują jego wewnętrzną przemianę 	<ul style="list-style-type: none"> • napisać wypracowanie na temat: „Czy – Twoim zdaniem – Ebenezer Scrooge wykorzystał swoją szansę, czy też jego przemiana była chwilowa?” 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotować prezentację na temat symboliki świąt w kulturze popularnej

		w trakcie kolejnych podróży w czasie i przestrzeni • określić, co uświadomił sobie bohater podczas wizyty ostatniego ducha	• wyjaśnić, do jakich powszechnych skojarzeń związanych z Bożym Narodzeniem odwołał się Charles Dickens		
49. i 50. Realizm i fantastyka w opowiadaniu Charlesa Dickensa (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić, w jaki sposób – oprócz bezpośrednich ocen i opisów – narrator charakteryzuje głównego bohatera opowiadania • opisać sposób przedstawienia duchów w utworze	• udowodnić, że Scrooge jest typowym przykładem filistra	• wyjaśnić, czemu miało służyć wprowadzenie do utworu elementów fantastycznych • omówić relacje między sferami realistyczną i fantastyczną w opowiadaniu	• sporządzić spis problemów społecznych, które zostały zaprezentowane w <i>Opowieści wigilijnej</i> • przygotować mowę dla adwokata broniącego Ebenezera Scrooge'a, w której przekonuje on duchy świąt, by podjęły walkę o duszę tej postaci	• wskazać różnice między światem współczesnym a tym przedstawionym w lekturze z uwzględnieniem warunków pracy, sytuacji dzieci i kobiet oraz problemu ubóstwa • przedstawić wiadomości o życiu w XIX-wiecznej Wielkiej Brytanii zdobyte dzięki lekturze <i>Opowieści wigilijnej</i>
51. Podróż w czasy oświecenia	• określić ramy czasowe oświecenia • wyjaśnić etymologię nazwy epoki	• wymienić priorytety oświeceniowe • wyjaśnić, co służyło rozpowszechnianiu idei oświecenia w Europie • wymienić dzieła sztuki oświeceniowej	• omówić specyfikę polskiego oświecenia • scharakteryzować sztukę oświecenia	• omówić wybrane dzieło oświeceniowe	• zaprezentować wybraną postać oświecenia
52. i 53. Twórca i jego dzieło – Ignacy Krasicki	• wymienić najważniejsze etapy życia Ignacego Krasickiego • omówić treść poznanych bajek	• scharakteryzować twórczość poety • wskazać cechy gatunkowe w poznanych utworach	• wyjaśnić sens alegorii użytych w bajkach • przedstawić morały poznanych bajek	• wypowiedzieć się na temat udziału Ignacego Krasickiego w inicjatywach oświeceniowych • wypowiedzieć się na temat aktualności bajek poety	• wskazać elementy światopoglądu oświeceniowego w bajkach Ignacego Krasickiego
54. Co już wiemy o twórczości Ignacego Krasickiego?	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
55.	• omówić treść wiersza	• wypowiedzieć się na	• zinterpretować funkcję	• postawić tezę interpretacyjną	• omówić różne sposoby

<p>Przemijanie</p> <p>(lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazać podmiot liryczny utworu 	<p>temat podmiotu lirycznego utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić postawę podmiotu lirycznego wobec otaczającej go rzeczywistości nazwać rodzaje rymów występujące w utworze 	<p>środków stylistycznych użytych w wierszu</p> <ul style="list-style-type: none"> zinterpretować sposób ukazania przemijania w wierszu wskazać stały związek frazeologiczny użyty w wierszu i omówić jego funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy obrazu miłości przedstawionego w utworze 	<p>przedstawienia motywu przemijania w tekstach kultury</p>
<p>56. Zrozumieć miłość</p> <p>(lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentu utworu zapisać w punktach historię Małego Księcia i róży 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, jakie uczucia towarzyszyły Małemu Księciu w kontakcie z różą i jak one ewoluowały wymienić konsekwencje <i>oswojenia</i> i wyjaśnić, co można dzięki niemu zyskać wytłumaczyć, jak lis i Mały Książę rozumieli odpowiedzialność 	<ul style="list-style-type: none"> wytłumaczyć, czym było motywowane zachowanie róży i co chciała ona dzięki niemu zyskać opisać dwa rodzaje miłości: Małego Księcia do róży i róży do Małego Księcia wyjaśnić, co według lisa oznacza słowo <i>oswoić</i> i dlaczego używa on tego określenia zamiast słów <i>zaprzyjaźnić się, pokochać</i> wyjaśnić, jak Mały Książę dzięki naukom lisa zaczął postrzegać swoją relację z różą 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić metaforyczne znaczenie ogrodu pełnego róż i scharakteryzować stosunek głównego bohatera do tych kwiatów przed rozmową z lisem oraz po niej przedstawić swoje stanowisko na temat tego, w czym odpowiedzialność za drugiego człowieka przejawia się w codziennym życiu napisać pracę popartą przykładami z utworów literackich i innych tekstów kultury na temat: „Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że miłość to uczucie paradoksalne, które przynosi szczęście i cierpienie?” 	<ul style="list-style-type: none"> odszukać w podanych fragmentach tekstu zdania o charakterze sentencji i wskazać to, które najbardziej do niego przemawia
<p>57. i 58 Mały Książę jako baśń i przypowieść</p> <p>(lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść utworu zapisać w punktach wydarzenia przedstawione w tekście określić rodzaj literacki utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat narracji w utworze i jej wpływu na sposób przedstawienia świata wskazać wydarzenia i sytuacje o charakterze baśniowym i 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić sytuację, w której znalazł się pilot krótko przed spotkaniem z Małym Księciem, i wyjaśnić, co ona może symbolizować opisać przemianę wewnętrzną pilota 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować decyzję Małego Księcia o odejściu w kontekście rozważań nad wymową utworu odczytać znaczenie motywu wody w <i>Małym Księciu</i> wyjaśnić, dlaczego pilot 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat obecności zachowań, przedstawionych w utworze w świecie współczesnym

		<p>realistycznym</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać w utworze cechy przypowieści • scharakteryzować tytułowego bohatera na podstawie opisu jego planety i reakcji na różne doświadczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukać w tekście fragmenty o charakterze aforyzmów • sformułować pytania, na które można odpowiedzieć aforyzmami z <i>Małego Księcia</i> • wskazać adresata książki <i>Mały Książę</i> i uzasadnić swoje zdanie 	<p>wybrał się na poszukiwanie studni, choć ten pomysł wydawał mu się absurdalny</p>	
<p>59. Podróż Małego Księcia w poszukiwaniu...</p> <p>(lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego Mały Książę wyruszył w podróż 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić relację pomiędzy Małym Księciem a różą i przedstawić stan emocjonalny głównego bohatera w momencie rozstania • scharakteryzować mieszkańców poszczególnych planet • opisać sytuację, w której Mały Książę zaczyna rozumieć sens swojej wędrówki i relacji z różą 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co symbolizują mieszkańcy poszczególnych planet • wytłumaczyć, czego Mały Książę dowiedział się o świecie dorosłych • wytłumaczyć, czym była podróż dla Małego Księcia i czego tak naprawdę poszukiwał bohater • sformułować listę przestroż, które należy mieć na uwadze, by nie podzielić losu mieszkańców przedstawionych planet 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jakim świetle zostały przedstawione wartości rządzące światem dorosłych i co o nich myśli główny bohater książki • zinterpretować symbolikę podróży w odniesieniu do poznanego utworu i w sensie ogólnym • zredagować subiektywny opis Ziemi 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposoby przedstawienia relacji międzyludzkich w innych tekstach kultury • porównać utwór z jego ekranizacją w reżyserii Marka Osborne'a
<p>60. Wyobcowanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować tytułową bohaterkę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • określić nastrój utworu • omówić stan psychiczny bohaterki 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować wskazany fragment 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat możliwości poznania samego siebie
<p>61. Jak przygotować wypowiedź argumentacyjną?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić etapy przygotowywania wypowiedzi argumentacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć tezę i argumenty w zaprezentowanym tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać różne typy argumentów w podanym tekście • sformułować argumenty potwierdzające podaną tezę 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć wypowiedź argumentacyjną 	
<p>62.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić etapy rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać najważniejsze 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić elementy języka 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić dzieło sztuki według 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć swoją opinię na temat

Rzeźba	rzeźby	cechy rzeźby na poszczególnych etapach jej rozwoju • rozróżniać najważniejsze typy dzieł rzeźbiarskich ze względu na temat	rzeźby na przykładzie wybranego dzieła	podanych kryteriów	rzeźby abstrakcyjnej • przygotować prezentację na temat wybranego artysty • stworzyć pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
63. i 64. Typy zdań złożonych podrzędnie	• wymienić typy zdań złożonych podrzędnie	• wskazać w wypowiedzeniu orzeczenia i rozdzielić zdania składowe • wskazać zdanie nadrzędne	• sformułować pytania do zdań podrzędnych • określić typy zdań podrzędnych	• przedstawić relację zdań na wykresie	
65. Zdania złożone podrzędnie z imiesłowowym równoważnikiem zdania	• zdefiniować imiesłowowy równoważnik zdania	• uzupełnić podane wypowiedzenia imiesłowowymi równoważnikami zdania • poprawić wypowiedzenia z błędnym użyciem imiesłowowych równoważników zdania	• wymienić pytania, na jakie odpowiadają zdania podrzędne w podanych przykładach • wymienić warunki, jakie musi spełniać poprawnie skonstruowane wypowiedzenie z imiesłowowym równoważnikiem zdania	• przedstawić relację zdań na wykresie • przekształcić podane wypowiedzenia tak, aby powstały imiesłowowe równoważniki zdania	
66. Mowa niezależna i mowa zależna	• wyjaśnić różnice pomiędzy mową niezależną a mową zależną	• wskazać w podanym tekście mowę niezależną i mowę zależną	• przekształcić wypowiedzi w mowie zależnej na mowę niezależną i odwrotnie • przekształcić dowolny dialog na mowę zależną • zastosować w zapisie dialogu poprawną interpunkcję	• zredagować tekst, w którym wypowiedzi bohaterów mają formę mowy zależnej	
67. Jak napisać streszczenie?	• wymienić etapy pisania streszczenia	• zastosować słownictwo przydatne przy pisaniu streszczenia • wskazać usterki w podanym streszczeniu	• poprawić błędy w podanym streszczeniu • przygotować w punktach streszczenie ostatnio widzianego filmu	• stworzyć streszczenie wybranego tekstu narracyjnego	

68. Zasady cytowania tekstów	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić zasady cytowania tekstów • przedstawić zasady cytowania poezji • wymienić zasady tworzenia opisu bibliograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnić podany tekst zawierający cytaty odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć tekst zawierający cytaty 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć opisy bibliograficzne cytowanych przez siebie źródeł 	
69. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>oświecenie, sztuka oświecenia, rzeźba, rymy męskie i żeńskie, alegoria, bohater dynamiczny, zdania złożone podrzędnie, zdania złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania, mowa zależna i niezależna, wypowiedź o charakterze argumentacyjnym</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
70. Człowieczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> • opisać, co widzi na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • nazwać gesty namalowanych postaci • omówić kompozycję obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować funkcję gestów namalowanych postaci • zinterpretować przenikanie się kolorów i kształtów 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł dzieła w odniesieniu do źródła cytatu 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat sposobów przeciwdziałania dyskryminacji
71. Odmienność	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • zaprezentować elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać fantastyczne i realistyczne elementy świata przedstawionego • scharakteryzować bohaterów fragmentów tekstu • porównać postawy rodziców i rodzeństwa w 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat ciężaru emocjonalnego słów matki 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować problem przedstawiony we fragmentach tekstu • wymienić przyczyny lęku przed innością 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat przyczyn spełniania oczekiwań innych ludzi • podjąć dyskusję na temat zalet i wad inności

		stosunku do Barnaby'ego			
72. Podróż w czasy romantyzmu	<ul style="list-style-type: none"> określić ramy czasowe romantyzmu przedstawić etymologię nazwy epoki 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejsze elementy światopoglądu romantycznego wymienić cechy bohatera romantycznego 	<ul style="list-style-type: none"> omówić najważniejsze cechy sztuki romantycznej wymienić najważniejsze dzieła sztuki romantycznej 	<ul style="list-style-type: none"> omówić wybrane dzieło sztuki w odniesieniu do światopoglądu romantycznego 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić i omówić inne dzieła sztuki romantycznej
73. Twórca i jego dzieło – Adam Mickiewicz	<ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować twórczość poety 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać elementy romantyczne w twórczości Adama Mickiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić informacje na temat życia społecznego poety 	
74. Wina i kara (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, do jakiej kategorii duchów należy Widmo omówić sposób wywołania zjawy ustalić, czego Widmo żąda od zgromadzonych wieśniaków 	<ul style="list-style-type: none"> opisać reakcję Guślarza na widok upiora wytłumaczyć, jaką rolę odgrywają i co symbolizują w utworze towarzyszące zjawie ptaki wymienić cechy charakteru złego pana i zilustrować każdą z nich odpowiednim przykładem z opowieści ptaków 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać środki stylistyczne, dzięki którym zostały uwidocznione emocje Guślarza wskazać w podanym fragmencie utworu wyrazy, które nie są używane we współczesnym języku polskim, i podać ich aktualne odpowiedniki zinterpretować nauki moralne przekazane przez duchy 	<ul style="list-style-type: none"> zabrać głos w dyskusji na temat: „Czy nauki moralne zawarte w utworze mają charakter uniwersalny?” stworzyć uniwersalny kodeks postępowania napisać opowiadanie z elementami opisu przeżyć wewnętrznych, w którym przedstawia (w trzeciej osobie) historię jednego z ptaków – kruka lub sowy 	<ul style="list-style-type: none"> podać propozycje, kim mógłby być współcześnie zły pan uzasadnić na podstawie dramatu Adama Mickiewicza i innych tekstów literackich słusność stwierdzenia, że wina nie pozostaje bez kary
75. i 76. Obrzęd dziadów w dramacie (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> określić czas akcji utworu zapisać w punktach plan wydarzeń przedstawionych w dramacie Adama Mickiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> określić funkcję dziadów w życiu przedstawionej społeczności scharakteryzować relację między światem żywych a światem zmarłych nawiązaną dzięki dziadom wyjaśnić, jaką rolę w życiu gromady odgrywa Guślarz oraz co może 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać elementy obyczajów ludowych w utworze wyjaśnić, w jakim celu poeta wprowadził do dramatu duchy, które pojawiają się w czasie obrzędu 	<ul style="list-style-type: none"> omówić światopogląd ludzi uczestniczących w dziadach stworzyć notatkę na temat przyczyn fascynacji romantyków obrzędami ludowymi 	<ul style="list-style-type: none"> porównać dziady z innymi znanymi obrzędami religijnymi

		oznaczać rozpalany przy nim ogień			
77. Romantyczny dramat pełen zagadek (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> wskazać wydarzenie, które zburzyło przewidziany porządek dziadów, i wyjaśnić, jak zareagowali na nie Guślarz oraz zebrany lud 	<ul style="list-style-type: none"> wytłumaczyć, kim jest milcząca postać z zakończenia dramatu – zjawą czy żywym człowiekiem opisać milczącego bohatera z zakończenia utworu i wyjaśnić, do którego świata należy ta postać – rzeczywistego czy nadprzyrodzonego 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić genezę poszczególnych części <i>Dziadów</i> zinterpretować motto utworu pochodzące z dramatu Williama Szekspira 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, jak rozumie zakończenie <i>Dziadów</i> cz. II opracować własny pomysł na wystawienie wybranego fragmentu <i>Dziadów</i> cz. II na scenie i oddanie atmosfery dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, w jaki sposób dzięki dziadom teraźniejszość łączy się z przeszłością i przyszłością uczestników obrzędu wskazać związki dramatu Adama Mickiewicza z obrazem Caspara Davida Friedricha <i>Cmentarz w śniegu</i>
78. i 79. Wyobraźnia (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>ballada, realizm, fantastyka, punkt kulminacyjny, nauka moralna</i> omówić treść utworu określić rodzaj literacki utworu 	<ul style="list-style-type: none"> ustalić, jaką wiedzę na temat świata przedstawionego ma narrator wskazać elementy realistyczne i fantastyczne w utworze wskazać punkt kulminacyjny utworu scharakteryzować bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> omówić stosunek narratora do przedstawionych zdarzeń wyjaśnić sens nauki moralnej zawartej w utworze wskazać cechy gatunkowe w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat nauki moralnej zawartej w balladzie 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat adaptacji filmowej <i>Świtezianki</i>
80. Co już wiemy o twórczości Adama Mickiewicza?	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać bogate konteksty formułować i rozwiązywać problemy badawcze
81. Miłość w obliczu śmierci	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu określić rodzaj literacki utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat narracji w utworze scharakteryzować uczucie łączące bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> omówić emocje bohaterów zinterpretować tytuł książki 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy sposobu, w jaki bohaterowie mówią o chorobie 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat sensu zaangażowania emocjonalnego w sytuacji, kiedy istnieje ryzyko utraty kochanej osoby

82. Wyzwania (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> wyrazić swoimi słowami sens każdego poznanego aforyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać tematy, do których odnoszą się podane aforyzmy 	<ul style="list-style-type: none"> omówić grę słów w poszczególnych aforyzmach 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować tytuł zbioru ocenić aktualność aforyzmów Stanisława Jerzego Leca 	<ul style="list-style-type: none"> omówić twórczość Małgorzaty Koniecznej
83. i 84. Jak napisać rozprawkę?	<ul style="list-style-type: none"> wymienić etapy pisania rozprawki przedstawić schematy pisania rozprawki 	<ul style="list-style-type: none"> zastosować słownictwo przydatne przy pisaniu rozprawek dopisać wstęp i zakończenie do podanego fragmentu rozprawki wybrać spośród podanych argumentów te, które można wykorzystać do uzasadnienia wskazanej tezy 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować argumenty do podanego zagadnienia sformułować argumenty i kontrargumenty do podanej tezy stworzyć plan rozprawki na podstawie zaprezentowanej dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> napisać rozprawkę 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie sformułować temat rozprawki zgromadzić argumenty, korzystając z różnych źródeł
85. Budowa słowotwórcza wyrazów	<ul style="list-style-type: none"> wskazać wyrazy podstawowe i pochodne 	<ul style="list-style-type: none"> utworzyć wyrazy pochodne od podanych wyrazów podstawowych wskazać wyrazy podstawowe dla podanych wyrazów pochodnych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać formant w wyrazie pochodnym wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać oboczności w wyrazach 	
86. Rodzaje formantów i ich funkcje	<ul style="list-style-type: none"> wskazać w podanych wyrazach formanty i nazwać ich typy 	<ul style="list-style-type: none"> zbudować wyrazy z podanych par wyrazowych i wskazać wrostki wymienić funkcje formantów 	<ul style="list-style-type: none"> podzielić podane wyrazy na grupy na podstawie ich znaczenia 	<ul style="list-style-type: none"> utworzyć wyrazy o różnych kategoriach znaczeniowych 	
87. Przedrostki i przyrostki o kłopotliwej pisowni	<ul style="list-style-type: none"> omówić zasady pisowni przedrostków: z-, s-, ś-, wz-, bez-, nad-, ob-, od-, pod-, przed-, roz-, w- omówić zasady pisowni przyrostków: -dzki, -dztwo, 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnić wyrazy odpowiednimi przedrostkami uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi przedrostkami 	<ul style="list-style-type: none"> utworzyć przymiotniki od podanych nazw miejscowości uzupełnić podane wyrazy odpowiednimi przyrostkami uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi przyrostkami 	<ul style="list-style-type: none"> przekształcić podane wypowiedzi tak, aby użyć wyrazu z przyrostkiem o kłopotliwej pisowni 	

	-cki, -ctwo • omówić zasady pisowni przyrostka -stwo				
88. Wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo. Wyrazy pokrewne	• zdefiniować wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo	• wskazać wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo	• wskazać wyrazy należące do jednej rodziny • wskazać rdzenie w podanych grupach wyrazów	• utworzyć rodzinę wyrazów	
89. Pisownia wyrazów z ó, u, rz, ż, ch, h – przypomnienie wiadomości	• omówić zasady pisowni wyrazów z literami: ó, u, rz, ż, ch, h	• uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi literami	• wyjaśnić pisownię kłopotliwych liter w podanych wyrazach • wskazać nieporozumienia, do których może dojść w razie niepoprawnego zapisu kłopotliwych liter	• stworzyć tekst z kłopotliwymi literami	
90. Wyrazy złożone	• zdefiniować wyraz złożony	• wskazać wśród podanych przykładów wyrazy złożone • utworzyć wyrazy złożone z podanych wyrazów	• wypisać wyrazy złożone z mapy Polski • poprawnie wymówić i odmienić podane wyrazy złożone	• stworzyć tekst z wyrazami złożonymi	
91. Pisownia przymiotników złożonych	• przedstawić zasady tworzenia przymiotników złożonych	• przyporządkować przymiotniki złożone do odpowiednich ilustracji • wyjaśnić znaczenie podanych przymiotników złożonych	• przekształcić zdania tak, aby zawierały przymiotniki złożone	• utworzyć przymiotniki złożone od podanych nazw własnych	
92. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>romantyzm, sztuka romantyzmu, dramat, ballada, aforyzm, ironia, wyraz podstawowy,</i>	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

	wyraz pochodny, parafraza słowotwórcza, temat słowotwórczy, formant, rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo, przedrostki i przyrostki o trudnej pisowni, rozprawka				
93. Dobro i zło	<ul style="list-style-type: none"> opisać, co widzi na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> opisać kompozycję dzieła wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania postaci na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> odnieść scenę na obrazie do opowieści biblijnej omówić funkcję kolorystyki dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> odnieść wizerunek kobiety do tradycji biblijnej 	<ul style="list-style-type: none"> odnaleźć konteksty i nawiązania do zaprezentowanego obrazu
94. Pokusa	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować bohaterów tekstu omówić rolę Iana w grze 	<ul style="list-style-type: none"> opisać świat wirtualny z punktu widzenia Miki 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat popełniania zła na niby w świecie nierzeczywistym 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat zalet i wad gier komputerowych
95. Altruizm	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> wyliczyć fakty przedstawione przez Hannę Wieczorek wskazać fragmenty tekstu, w których autorka zaprezentowała swoje zdanie bądź opinię innych przedstawić kompozycję tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, czemu służy przedstawianie faktów i opinii 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję tytułu tekstu wskazać słowa kluczowe w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat przedstawiony we fragmentach artykułu
96. Fatalna siła miłości (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> zapisać w punktach plan wydarzeń przedstawionych we wskazanym fragmencie dramatu Juliusza Słowackiego 	<ul style="list-style-type: none"> określić sytuację życiową bohaterów realistycznych sceny 3 aktu I: Kirkora, Wdowy i jej córek podać różne określenia charakteryzujące Alinę i Balladynę oraz przytoczyć fragmenty utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić rolę sił nadprzyrodzonych w wydarzeniach przedstawionych w dramacie wyjaśnić, o czym świadczą odpowiedzi na pytania Kirkora udzielane przez Alinę i Balladynę 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy słów i postępowania obu siostr dokonać analizy losów wszystkich zakochanych bohaterów dramatu Juliusza Słowackiego i wyjaśnić, jaką cenę płaci każdy z nich za swoje zaangażowanie uczuciowe 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy plakatu zapowiadającego inscenizację <i>Balladyny</i> w reżyserii Artura Tyszkiewicza sformułować na podstawie dramatu uniwersalne prawdy na temat ludzkiej psychiki omówić nawiązania kulturowe

		<p>potwierdzające ten wybór</p> <ul style="list-style-type: none"> • wytłumaczyć, czym dla każdej z siostr jest miłość 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać zabiegi artystyczne w scenie 1 aktu II, za pomocą których zostały uwidocznione silne emocje bohaterek • wymienić wątki miłosne zaprezentowane w utworze i nadać im tytuły • przedstawić wnioski na temat roli miłości w życiu człowieka, które można wysnuć na podstawie lektury <i>Balladyny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • napisać wypracowanie na temat: „Miłość – siła fatalna czy uczucie nadające sens życiu?”, w którym odwołuje się do różnych tekstów kultury 	obecne w utworze
<p>97. Fantastyka, ironia i tragizm w dramacie Juliusza Słowackiego</p> <p>(lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisać świat fantastyczny przedstawiony w dramacie • wskazać sceny, w których przenikają się światy ziemski i nadprzyrodzony 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy dramatu, które wpłynęły na to, że autor użył w jego podtytule pojęcia <i>tragedia</i> • zgromadzić informacje na temat dramatu romantycznego • udowodnić, że <i>Balladyna</i> ma cechy typowe dla gatunku literackiego, który reprezentuje 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jakie znaczenie dla rozwoju akcji dramatu Juliusza Słowackiego ma ingerencja bohaterów fantastycznych • określić funkcję baśni i legend w dramacie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać po jednym przykładzie sceny komicznej i tragicznej w utworze i wyjaśnić, jaki efekt wywołuje połączenie tych kategorii • wyjaśnić, na czym polega tragizm losów tytułowej bohaterki utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • ustosunkować się do stwierdzenia, że w dramacie pojawia się ironia • wymyślić alternatywny rozwój akcji dramatu i zapisać przykładowy plan tych wydarzeń
<p>98. i 99. Dramat o władzy, winie i karze</p> <p>(lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, kiedy rozgrywa się akcja dramatu i co o tym świadczy • przedstawić w punktach etapy dochodzenia Balladyny do władzy 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposoby sprawowania władzy przez czterech królów wspomnianych w utworze Juliusza Słowackiego • wytłumaczyć, jaką królową chciała być Balladyna, i uzasadnić swoją odpowiedź swoimi odpowiednimi cytatami z 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zmiany, które zaszły w psychice Balladyny po dokonaniu pierwszej zbrodni • sformułować na podstawie losów Balladyny przestrogi, o których powinno się pamiętać w życiu 	<ul style="list-style-type: none"> • zestawić biblijną opowieść o Kainie i Abla z historią przedstawioną w dramacie Juliusza Słowackiego • wyjaśnić, dlaczego Balladyna, mimo że uczciwie osądziła swoje zbrodnie, musiała zginąć • przedstawić na podstawie lektury <i>Balladyny</i> kilka uniwersalnych prawd o ludzkiej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jaką rolę w utrzymywaniu ładu moralnego odgrywa w dramacie rzeczywistość nadprzyrodzona • zinterpretować sens słów Goplany o zemście natury

		ostatniej sceny dramatu • podać przykłady z dramatu ilustrujące wyrachowanie i niemoralne postępowanie tytułowej bohaterki		psychice	
100. Co już wiemy o twórczości Juliusza Słowackiego?	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
101. Mowa nienawiści	• omówić treść fragmentów artykułu	• opracować profil hejtera na podstawie tekstu • wskazać cechy świadczące o popularnonaukowym charakterze tekstu	• dokonać analizy kompozycji tekstu, uwzględniając funkcję śródtytułów	• wskazać na podstawie tekstu przyczyny zachowań mających u podstaw nietolerancję i ksenofobię	• podjąć dyskusję na temat możliwości przeciwdziałania mowie nienawiści
102. Etyka wypowiedzi, perswazja, manipulacja	• wymienić zasady etyki językowej • omówić sposoby naruszania etyki językowej • wymienić cechy wypowiedzi perswazyjnej • wymienić cechy wypowiedzi manipulacyjnej	• wskazać wypowiedzi zgodne i niezgodne z zasadami etyki słowa • wyjaśnić, na czym polega perswazyjny charakter wypowiedzi • wyjaśnić, na czym polega manipulacyjny charakter wypowiedzi	• podać przykłady wypowiedzi perswazyjnych i manipulacyjnych	• sformułować wypowiedź o wydźwięku negatywnym zgodną z zasadami etyki słowa • sformułować tekst perswazyjny i tekst manipulacyjny	
103. Środki perswazji i manipulacji w tekstach reklamowych	• wymienić sposoby nakłaniania wykorzystywane w reklamach	• podać przykłady sloganów reklamowych	• dokonać analizy skuteczności wybranego sloganu reklamowego • dokonać analizy funkcji gry słów w podanych sloganach • dokonać analizy zabiegów perswazyjnych i	• sformułować slogany reklamowe	• podjąć dyskusję na temat funkcji <i>fake newsów</i>

			manipulacyjnych zastosowanych w podanych reklamach		
104. Jak przygotować przemówienie?	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić etapy przygotowywania przemówienia • wymienić środki retoryczne 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady użycia środków retorycznych • dokonać analizy podanego przemówienia 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać podane przemówienia i ocenić ich skuteczność • dokonać analizy niewerbalnych środków komunikacji 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotować przemówienie • wygłosić przemówienie 	
105. Treść i zakres znaczeniowy wyrazu	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować pojęcia: <i>treść</i> i <i>zakres znaczeniowy wyrazu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • podać definicje wyrazów uwzględniające elementy ich treści • uporządkować wyrazy od tego o najszerszym zakresie znaczeniowym do tego o zakresie najwęższym 	<ul style="list-style-type: none"> • skorygować wypowiedzi za pomocą wyrazów o szerszym zakresie znaczeniowym 	<ul style="list-style-type: none"> • dopisać do podanych wyrazów te o szerszym i węższym zakresie znaczeniowym 	
106. Synonimy, antonimy, wyrazy wieloznaczne i homonimy	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>synonim</i>, <i>antonim</i>, <i>wyraz wieloznaczny</i>, <i>homonim</i> • wyjaśnić różnice pomiędzy wyrazami wieloznacznymi a homonimami 	<ul style="list-style-type: none"> • zastąpić podane wyrazy ich synonimami • podać antonimy do podanych wyrazów • wyjaśnić, na czym polega wieloznaczność podanych wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnić homonimy od wyrazów wieloznacznych 	<ul style="list-style-type: none"> • podać różne znaczenia wskazanych wyrazów 	
107. Fonetyka – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić podział głosek • wymienić funkcje głoski <i>i</i> • przedstawić zasady akcentowania w języku polskim 	<ul style="list-style-type: none"> • podzielić słowa na głoski i sylaby • podać przykłady głosek miękkich, twardych, dźwięcznych, bezdźwięcznych, ustnych i nosowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać funkcje głoski <i>i</i> na podanych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiednio akcentować wyrazy 	
108.	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić zasady, na 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać upodobnienia 	<ul style="list-style-type: none"> • zaznaczyć strzałką kierunek 	<ul style="list-style-type: none"> • wytłumaczyć różnice 	

Rozbieżności między mową a pismem	jakich zachodzą upodobnienia fonetyczne	fonetyczne • wskazać różnice pomiędzy mową a pismem, odwołując się do przykładów	upodobnienia	pomiędzy mową a pismem, odwołując się do przykładów	
109. Pisownia wyrazów z q, ę, om, em, on, en – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	• wymienić zasady pisowni wyrazów z <i>q, ę, om, em, on, en</i>	• uzupełnić podane zdania odpowiednimi formami wyrazów • wyjaśnić zasady zapisu podanych wyrazów	• poprawić błędy w podanym tekście • skorzystać ze słownika w razie wątpliwości związanych z poprawnym zapisem wyrazów	• stworzyć tekst z poprawnie zapisanymi wyrazami z <i>q, ę, om, em, on, en</i>	
110. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>tragedia, tekst popularnonaukowy, tekst naukowy, artykuł, etyka wypowiedzi, perswazja, manipulacja, środki perswazji i manipulacji w reklamie, fonetyka, głoska, samogłoska, spółgłoska (miękka, twarda, dźwięczna, bezdźwięczna), głoska ustna i nosowa, upodobnienia pod względem dźwięczności (wsteczne, postępowe, międzywyrazowe, udźwięcznienie, ubezdźwięcznienie), sylaba, akcent i intonacja,</i>	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

	<i>synonimy, antonimy, wyrazy wieloznaczne, homonimy, przemówienie</i>				
111. Konflikty	<ul style="list-style-type: none"> • opisać, co widzi na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić gesty osób przedstawionych na obrazie i ich usytuowanie względem siebie 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować funkcję kolorystyki zastosowanej przez artystkę • zinterpretować funkcję rekwizytu, który trzyma w ręku jedna z namalowanych postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować funkcję zegarka widocznego na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić i omówić inne teksty kultury podejmujące temat konfliktów
112. Sens wojny	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat bohaterów fragmentów tekstu • omówić dwa sposoby mówienia o wojnie: Ruperta Brooke'a i pana Gaydona 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść temat wojny do sytuacji bohaterki utworu • wypowiedzieć się na temat opinii pana Gaydona na temat wojny 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie sformułowania o własnej wojnie użytego przez pana Gaydona 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić różne sposoby zaprezentowania wojny w wybranych tekstach kultury
113. Komizm charakterów (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • opisać sytuację przedstawioną we fragmentach aktu I utworu • podać przykłady dosadnych sformułowań użytych przez Cześnika w czasie kłótni z Rejentem 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zachowanie Rejenta podczas sprzeczki z Cześnikiem i wyjaśnić, o czym ono świadczy • uzasadnić stwierdzenie, że <i>Raptusiewicz</i> i <i>Milczek</i> to nazwiska znaczące, odwołując się do fragmentów aktu I • wymienić cechy Rejenta ujawnione w scenie rozmowy z mularzami (mularzami) • zgromadzić informacje o Cześniku i Rejencie oraz 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób Milczek traktuje prawo i innych ludzi • opisać i zinterpretować zachowanie Cześnika i Rejenta przedstawione w didaskaliach do sceny 11 aktu IV oraz wyjaśnić znaczenie tego fragmentu utworu dla zrozumienia postaw bohaterów w kolejnych scenach • scharakteryzować stryja Klary na podstawie jego wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • rozważyć, czy zgoda Cześnika i Rejenta będzie trwała 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób Rejent i Cześnik pokrzyżowali sobie nawzajem plany i co byli w stanie poświęcić dla zemsty • podać przykłady przedstawienia motywu zemsty w innych tekstach kultury

		uporządkować je od najogólniejszych do najbardziej szczegółowych	• porównać Cześnika i Rejenta		
114. Komizm i humor w <i>Zemście</i> (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady sprzeczności między tym, co mówią postacie utworu, a tym, co robią lub sądzą o innych, i wyjaśnić, czemu służy ukazanie tych sprzeczności • wymienić cechy bohaterów wyśmiane w <i>Zemście</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co to jest karykatura oraz na czym polega karykaturalne przedstawienie Cześnika i Rejenta 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić, czy w scenie, w której Papkin pragnie złożyć śluby wierności Klarze, styl jego wypowiedzi pasuje do sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jaką rolę w życiu społecznym mogą odgrywać komik, komediopisarz i satyryk • wskazać podobieństwa i różnice pomiędzy poczuciem humoru w czasach Aleksandra Fredry i współcześnie • napisać wypracowanie na temat: „Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że wśród bohaterów <i>Zemsty</i> nie ma postaci jednoznacznie złych ani jednoznacznie pozytywnych?” 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym skutkuje wyśmianie pewnych cech
115. i 116. <i>Zemsta</i> – komedia o polskim społeczeństwie (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć w utworze informacje dotyczące czasu i miejsca akcji oraz ocenić, czy mają one znaczenie dla jego wymowy i interpretacji • wskazać wątek główny i wątki poboczne 	<ul style="list-style-type: none"> • podzielić bohaterów utworu na pierwszoplanowych, drugoplanowych i epizodycznych • wyjaśnić, jaką rolę odgrywają w utworze bohaterowie epizodyczni 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł utworu w kontekście całej lektury i wyjaśnić, do czego doprowadziła tytułowa <i>zemsta</i> • sporządzić katalog głównych wad Polaków na podstawie zachowań wszystkich bohaterów utworu • wyjaśnić sens motto utworu • dokonać analizy zakończenia <i>Zemsty</i> i wyjaśnić, jakie przesłanie ono niesie • wytłumaczyć, do jakich postaw Aleksander Fredro chciał nakłonić Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać zjawiska krytykowane we współczesnych komediach filmowych o polskim społeczeństwie i wyjaśnić, na czym polega zawarty w nich humor • wytłumaczyć, w jaki sposób plakaty zamieszczone w podręczniku nawiązują do wymowy <i>Zemsty</i> • ocenić, czy diagnoza społeczna Aleksandra Fredry jest ponadczasowa 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w utworze elementy kultury sarmackiej • porównać treść utworu z jego ekranizacją w reżyserii Andrzeja Wajdy
117. Co wiemy o	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • przedstawiać własne 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać

twórczości Aleksandra Fredry?			stanowisko	<ul style="list-style-type: none"> • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	problemy badawcze
118. Konfrontacja (lektura uzupełniająca)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Alicję • omówić relacje pomiędzy Alicją a Klaudią 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać reakcje bohaterów tekstu na zaistniałą sytuację 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny buntu Alicji wobec zaistniałej sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat reakcji na niezależne od nas sytuacje
119. Prostota	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić relacje międzyludzkie i zasady obowiązujące w tytułowych <i>prostych krajach</i> • omówić stosunek podmiotu lirycznego do opisywanej rzeczywistości 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować metafory zawierające przymiotnik <i>prosty</i> • omówić funkcję pytań w poznanym wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować przesłanie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat znaczenia i funkcji prostoty
120. Jak napisać recenzję?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić elementy recenzji 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnić recenzję od sprawozdania • selekcjonować informacje przydatne przy pisaniu recenzji 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć plan recenzji • ocenić poszczególne elementy recenzji 	<ul style="list-style-type: none"> • napisać recenzję wybranego filmu 	
121. Różne odmiany polszczyzny	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić odmiany polszczyzny zależne od odbiorcy i sytuacji • przedstawić cechy odmian języka: oficjalnej i nieoficjalnej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić cechy języka ogólnego i języka o ograniczonym zasięgu • uzupełnić tekst odpowiednimi wyrazami w zależności od kontekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać wyrazy należące do polszczyzny oficjalnej i polszczyzny nieoficjalnej • wskazać słownictwo należące do języka ogólnego oraz języka o ograniczonym zasięgu 	<ul style="list-style-type: none"> • dostosować tekst do sytuacji komunikacyjnej 	
122. Słownictwo o ograniczonym zasięgu	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić przykłady słów o ograniczonym zasięgu 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczyć, czym są profesjonalizmy 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawać w tekście słowa o ograniczonym zasięgu, w tym profesjonalizmy 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcić tekst napisany w środowiskowej odmianie języka w tekst napisany językiem ogólnonarodowym 	

<p>123. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>komedia, komizm, różne odmiany polszczyzny, oficjalna odmiana języka, nieoficjalna odmiana języka, kolokwializmy, język ogólnonarodowy, słownictwo o ograniczonym zasięgu, recenzja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
---	--	---	--	---	--